

*До разової спеціалізованої
вченої ради ДФ 08.051.131
Дніпровського національного
університету імені Олеся
Гончара*

ВІДГУК
офіційного опонента – доктора юридичних наук, доцента
Резворович Кристини Русланівни
на дисертацію Сіренка Сергія Володимировича
«Особливості регулювання примусового виконання рішень
суду під час воєнного стану», подану на здобуття освітньо-
наукового ступеня доктора філософії у галузі знань 08
«Право» зі спеціальності 081 «Право»

На підставі вивчення дисертаційного дослідження і наукових праць, опублікованих за темою дисертації, встановлено наступне.

Актуальність теми дослідження. Дисертаційна робота Сіренка Сергія Володимировича присвячена комплексному аналізу особливостей регулювання примусового виконання рішень суду під час воєнного стану. Актуальність обраної тематики є безумовною та визначається конкретними аспектами. Події 2014 року, які ознаменували початок війни в нашій державі та ганебні дії окупанта мали більш глибокі наслідки в правовій площині. Перед Україною, як державою з проєвропейським курсом, постали гостро питання, окрім інших, щодо ефективної реалізації та виконання судових рішень, зокрема, стосовно тих правовідносин, територією реалізації яких є тимчасово окуповані регіони країни та/або суб'єкти-учасники таких правовідносин виявилися поза межами державної юрисдикції. Угода про Асоціацію України з Європейським Союзом (далі – ЄС) визначила шлях запровадження глибокої реформи державних інституцій та структур. Глибокої реформи зазнала і система виконання судових рішень. Повномасштабне вторгнення, військова агресія, тимчасова окупація частин регіонів України від 24 лютого 2022 року поглибила гострі проблеми регулювання примусового виконання рішень суду, які мали свій початок від подій 2014 року. Запровадження воєнного стану, окрім іншого, значно вплинуло

на визначені процедури з виконання рішень суду. Закон України № 2455-IX від 27.07.2022 «Про внесення змін до деяких законів України щодо діяльності з примусового виконання судових рішень, рішень інших органів (посадових осіб) у період дії воєнного стану» та всі послідовні зміни до нормативно-правових актів, які прямо чи опосередковано стосуються питань виконання рішень суду. Учасники виконавчих проваджень опинилися заручниками ситуації та не мали можливості скористатися своїми законними правами, а виконавці ефективно реалізовувати свої власні повноваження. Цілком зрозумілим є той факт, що наука та практика не знайшли своєї єдності щодо ефективного регулювання примусового виконання рішень суду під час воєнного стану. На поточний момент є актуальний запит переглянути ті норми права, які були запроваджені в умовах воєнного стану, які відверто не є ефективними та такими, що гальмують процеси євроінтеграції, розбалансовують систему примусового виконання рішень та згубно впливають як на інтереси сторін виконавчого провадження, так і на реалізацію принципу верховенства права в цілому.

Варто зауважити, що правове регулювання примусового виконання рішень суду під час воєнного стану займає важливе місце в системі правових відносин, оскільки забезпечує правову визначеність, стабільність правовідносин в сфері здійснення правосуддя. Безсумнівно, правосуддя завершується не тоді, коли ухвалюється судове рішення, а коли воно виконується. У цьому контексті об'єкт дослідження, обраний дисертантом, має безперечну наукову і практичну значущість.

Вагомість теми дисертаційного дослідження обумовлюється також недостатньою урегульованістю окремих аспектів примусового виконання рішень суду в умовах воєнного стану: питання взаємодії між суб'єктами виконавчого провадження в умовах обмеженої комунікації, блекауту, окупації; розшук майна боржника, арешт майна, зняття арештів та обмежень; доступ до виконавчих проваджень, їх збереження в умовах воєнних загроз знищення; проблеми виконання судових рішень щодо майна, яке зазнало руйнувань та знищення на різних етапах реалізації зазначених правовідносин; особливості

виконання судових рішень щодо правовідносин, учасником яких є військовослужбовці; виконання судових рішень та проблеми збереження інформації, що містить державну та інші види таємниць (яких, згідно з законодавством, налічується понад сорок видів). У зв'язку з цим, обрана тема є не лише актуальною, але й суспільно значущою, відповідає потребам розвитку правової системи України в умовах її модернізації та гармонізації з європейськими стандартами.

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Проведений аналіз змісту дисертаційної роботи Сіренка С. В. свідчить про високий рівень обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і практичних рекомендацій, сформульованих автором.

Актуальність дослідження, чітко окреслені об'єкт, предмет, мета та завдання дослідження, а також системне використання різноманітних методів правового пізнання свідчать про сформовану у здобувача концептуальну методологічну базу дослідження. У роботі послідовно застосовано філософські, загальнонаукові та спеціально-юридичні методи, що дало змогу досягти наукової новизни та практичної значущості одержаних результатів.

Структура дисертації є логічно вибудованою та відповідає поставленій меті. Логічна послідовність викладу матеріалу сприяє розкриттю взаємопов'язаних теоретичних і прикладних аспектів обраної тематики.

Наукову обґрунтованість результатів дослідження забезпечено успішним використанням наукових здобутків в сфері виконання судових рішень в публічних та приватних правовідносинах та вивченням практики правозастосування сталих й новозапроваджених правових норм в умовах воєнного стану. Автором здійснено глибокий аналіз сучасного законодавства України щодо регулювання примусового виконання рішень суду під час воєнного стану та досліджено доктринальні позиції провідних вітчизняних науковців у цій галузі, приділено належну увагу поточним науковим дослідженням. Застосовано широкий комплекс методів дослідження

(діалектичний, історичний, формально-логічний, системно-структурний, порівняльно-правовий, статистичний та метод правового моделювання); наявна апробація основних положень на науково-практичних конференціях (всеукраїнських та міжнародних).

Здобувачем було комплексно реалізовано поставлені наукові завдання, зокрема: визначено історико-правову природу становлення та еволюцію нормативного регулювання інституту примусового виконання судових рішень; досліджено правову основу функціонування органів та осіб, що здійснюють примусове виконання рішень суду в умовах правового режиму воєнного стану; розкрито зміст, класифікацію та особливості реалізації принципів діяльності органів примусового виконання судових рішень у період воєнного стану, з урахуванням потреб правового балансу, захисту прав людини та підтримання обороноздатності держави; вивчено сучасний стан інституційної організації та юрисдикції державних і приватних виконавців, а також їх взаємодія та поділ повноважень в умовах воєнного стану, з урахуванням проблем мобільності, організаційного забезпечення та територіальної юрисдикції; визначено зміст повноважень суб'єктів примусового виконання та форми правової діяльності, в яких реалізується виконання судових рішень в умовах обмеженого доступу до правосуддя, цифровізації та спеціальних режимів правового регулювання; з'ясовано правові підстави для проведення виконавчого провадження в умовах воєнного стану, а також охарактеризовано фактори, що визначають особливості початку, тимчасового припинення та завершення виконавчих процедур у період кризи; проведено аналіз правових механізмів судового та адміністративного оскарження дій, рішень чи бездіяльності органів і осіб, які здійснюють примусове виконання рішень, з огляду на національну судову практику та порівняльно-правові підходи інших країн; визначено основні практичні проблеми, які виникають при примусовому виконанні судових рішень під час воєнного стану, зокрема щодо виконання рішень про майно, соціальні виплати, права військовослужбовців та внутрішньо переміщених осіб, за допомогою статистичних даних та аналізу реальної судової практики; розроблено

аргументовані пропозиції для вдосконалення чинного законодавства України в сфері виконавчого провадження, з урахуванням досвіду правового регулювання в країнах ЄС та необхідності відновлення та стабілізації правової системи після війни; сформульовано концептуальні основи підвищення ефективності роботи органів примусового виконання судових рішень під час надзвичайних правових режимів, зокрема шляхом модернізації інституційної моделі, цифрової трансформації та адаптації правових гарантій.

З огляду на викладене, слід констатувати, що наукові положення, висновки та пропозиції дисертаційної роботи Сіренка С. В. є результатом самостійного, належно структурованого, змістовно насиченого та методологічно виваженого наукового дослідження, що має вагоме теоретичне та практичне значення як для вітчизняної правової науки, так і для розвитку національного законодавства у сфері регулювання примусового виконання рішень суду під час воєнного стану.

Новизна наукових положень, висновків і рекомендацій, представлених у дисертаційній роботі. У дисертаційному дослідженні Сіренка С. В. виявляється чітко виражена наукова новизна, що проявляється у поєднанні теоретичної глибини та практичної значущості висновків, які отримані внаслідок аналізу проблем регулювання примусового виконання рішень суду під час воєнного стану. Дисертант не обмежився констатацією відомих доктринальних підходів, а здійснив самостійний науковий пошук, результатом якого стали низка концептуально нових положень, що мають вагоме значення для вітчизняної юридичної науки та законодавчої практики.

Вперше у вітчизняній правовій науці обґрунтовано комплексний підхід до правового регулювання примусового виконання судових рішень в умовах правового режиму воєнного стану як окремого підвиду адміністративно-юрисдикційної діяльності держави, що передбачає його розгляд не лише як процесуальної стадії судочинства, але і як особливого виду адміністративно-юрисдикційної діяльності держави в умовах обмеження правового режиму, коли забезпечення виконання судових актів набуває значення інструмента підтримання внутрішньої безпеки та правопорядку; визначено специфіку

правового статусу виконавців (державних і приватних), яка трансформується під впливом обмежень, запроваджених воєнним станом, з урахуванням функцій щодо забезпечення національної безпеки. Запропоновано оновлену доктринальну конструкцію правового статусу державних та приватних виконавців, з урахуванням трансформації їх функціонального навантаження та зміни характеру відповідальності під впливом мобілізаційних, безпекових і правових факторів, зумовлених запровадженням воєнного стану. Вперше визначено, що виконавець в умовах війни є суб'єктом правозастосування з розширеним мандатом публічного захисту, який оперує на межі адміністративного примусу та правової гуманітарності. Запропонована модель пріоритетів у черговості виконання судових рішень, яка викликає науковий інтерес, є перспективною та вбачається належно обгрунтованою в процесі дослідження.

Серед положень, які також мають ознаки новизни, слід виокремити запропоновану дисертантом концепцію "адаптивного виконання" судових рішень як нової юридичної категорії, що в умовах дії режиму воєнного стану виконує роль синтетичної форми правозастосування, поєднуючи традиційні механізми державного примусу із ситуаційно зумовленими виключеннями, відступами, прискореннями або відстрочками виконання рішень. Систематизовано форми юридичної відповідальності за невиконання судових рішень у період воєнного стану, розкрито співвідношення адміністративної, кримінальної та дисциплінарної відповідальності, з урахуванням практики застосування у контексті знижених інституційних гарантій.

Удосконалення термінологічного апарату правової науки є ще одним вагомим досягненням дослідження. Здобувачем запропоновано авторське визначення поняття «примусове виконання судових рішень під час воєнного стану» як діяльності, що здійснюється в умовах обмеженого функціонування судової системи, мобілізаційного навантаження та пріоритету публічних інтересів. В дефініції акцентовано на специфіці виконання рішень у ситуації часткової паралізації правосуддя, обмеженого доступу до судів, переміщення

населення, руйнування інфраструктури та запровадження тимчасових пільгових і обмежувальних заходів щодо учасників виконавчого провадження. Це поняття запропоновано як окрему правову категорію з урахуванням національного досвіду воєнного часу.

Значну наукову і прикладну цінність має удосконалення класифікації принципів діяльності органів примусового виконання рішень; підхід до визначення правових форм реалізації повноважень виконавчих органів із врахуванням нових законодавчих механізмів, запроваджених в умовах воєнного стану; підходи до оскарження дій виконавців в умовах обмеженого доступу до правосуддя, шляхом застосування інституту дистанційного розгляду, електронної комунікації та особливих строків звернення; підхід, що підтримується в науковій доктрині щодо визначення інструментів судового та позасудового контролю за діями виконавців у надзвичайних умовах, зокрема в умовах дії правового режиму воєнного стану; обґрунтування гармонізації щодо врахування практики Європейського Союзу щодо орієнтиру на неухильну орієнтацію на процедурні гарантії обох сторін, які мають бути забезпечені.

Суттєвого розвитку набули питання теоретико-правових засад діяльності органів примусового виконання та уповноважених осіб, із урахуванням реалій функціонування державного механізму в умовах надзвичайного стану; підходи до оцінювання ефективності виконавчого провадження з позиції захисту конституційних прав та інтересів суб'єктів правовідносин у контексті загроз суверенітету, територіальної цілісності та гуманітарної безпеки; наукового обґрунтування комплексних пропозицій щодо оновлення чинного законодавства України, яке регламентує виконавче провадження, з урахуванням воєнних та поствоєнних реалій.

Таким чином, дисертація містить істотний масив положень, які мають ознаки наукової новизни, запропоновані автором висновки та пропозиції є результатом самостійної наукової діяльності, мають теоретичне обґрунтування та практичну значущість.

Отже, дисертація Сіренка С. В. становить вагомий науковий внесок у розвиток теорії цивільного та господарського права та заслуговує на високу оцінку як у теоретичному, так і в прикладному аспектах.

Зміст дисертації та її завершеність. Зміст дисертаційної роботи відображає високий рівень теоретичної підготовки здобувача, належну орієнтацію в проблематиці дослідження, а також вміння працювати з нормативним матеріалом, судовою практикою та науковими джерелами. Дисертант аргументовано викладає власні позиції, проводить ґрунтовну аналітичну роботу, наводить переконливі приклади та порівняння, що свідчить про глибоке осмислення обраної теми.

Анотація дослідження містить стислий виклад основного змісту наукової роботи, в якій подано ключові елементи дослідження та його основні результати.

У вступі дисертації подається обґрунтування вибору теми дослідження, аналізується її актуальність, рівень опрацювання в науці та науково-теоретична база дослідження. Зокрема описується зв'язок роботи з науковими програмами, планами й темами; визначаються об'єкт і предмет дослідження, його мета, завдання і методи дослідження. Крім того, висвітлюється наукова новизна, практичне значення отриманих результатів, а також подається інформація про структуру й обсяг дисертації.

Перший розділ «Теоретичні і нормативно-правові основи примусового виконання рішень суду під час воєнного стану» присвячений визначенню правової природи примусового виконання судових рішень під час воєнного стану. У ньому автор аналізує ключові теоретичні підходи до розуміння термінів та понять, пов'язаних з виконанням рішень судів у цьому контексті. Охарактеризовано методологічний інструментарій дослідження, здійснено періодизацію правового регулювання примусового виконання судових рішень під час воєнного стану в Україні. Наявні порівняння з європейським досвідом. Автор обґрунтовує необхідність уніфікації термінів, таких як «виконання», «реалізація» та «забезпечення», та їх розмежування в контексті сучасної юридичної практики. Важливою складовою є також історичний аналіз розвитку

правового підходу до примусового виконання рішень судів у кризових умовах, що дозволяє визначити основні напрями для подальших реформ.

Другий розділ «Організаційно-правовий механізм діяльності органів та осіб, які здійснюють примусове виконання рішень суду під час воєнного стану» присвячений висвітленню організаційних і правових аспектів здійснення примусового виконання рішень судів у кризовий період. У розділі розглядаються особливості правового регулювання різних форм примусового виконання – зокрема, щодо встановлення різних форм обмежень, впливу на мобільність осіб, організаційне забезпечення та територіальну компетенцію органів, що здійснюють виконання рішень. Автор порівнює підходи до виконання судових рішень в умовах воєнного стану в Україні та реалії в інших країнах Європи, наголошуючи на важливості гармонізації цих процесів для забезпечення ефективності правового регулювання у надзвичайних ситуаціях.

Третій розділ «Шляхи удосконалення правового забезпечення примусового виконання рішень суду під час воєнного стану» присвячений дослідженню шляхів покращення правових механізмів примусового виконання рішень судів в умовах воєнного стану. Автор пропонує моделі оптимізації правового регулювання, зокрема щодо реалізації судових рішень через використання новітніх правових технологій та інструментів, таких як цифровізація. Висвітлюються й окремі, особливі, аспекти виконання судових рішень у таких специфічних правовідносинах, як щодо питань банкрутства, щодо неповнолітніх, щодо розшуку майна, щодо передачі матеріалів виконавчих проваджень у зв'язку з воєнними діями, тимчасовою окупацією, тощо. Окремо висвітлено питання розподілу відповідальності між органами, що здійснюють виконання рішень, з метою запобігання зловживань та забезпечення виконання зобов'язань перед кредиторами. Вивчається питання розмежування адміністративної, кримінальної, дисциплінарної відповідальності та вдосконалення їх кваліфікації та реалізації. В розділі також проведено порівняльний аналіз окремих аспектів національного та європейського законодавства, що дозволяє виявити слабкі місця у правовому регулюванні та

запропонувати шляхи їх удосконалення, враховуючи специфіку правового регулювання у період воєнного стану.

У загальних висновках дисертації підсумовано ключові результати проведеного дослідження, наведено авторські пропозиції щодо нового підходу до розв'язання наукової проблеми, а також узагальнено основні наукові напрацювання.

Теоретичне та практичне значення результатів дослідження. Висновки, пропозиції та рекомендації, отримані в результаті дослідження, можуть бути використані в науково-дослідній роботі для подальшого розвитку науково обґрунтованих положень і рекомендацій щодо законодавчого врегулювання примусового виконання рішень суду під час воєнного стану.

Теоретичні та практичні висновки і рекомендації цього дослідження можуть бути використані в: науково-дослідній роботі – для подальших наукових розробок методологічного та практичного характеру під час вивчення специфіки примусового виконання рішень суду в умовах воєнного стану в Україні, а також під час дослідження застосування правових механізмів у надзвичайних ситуаціях; законотворчій діяльності – для вдосконалення законодавства України в частині регулювання примусового виконання судових рішень у період воєнного стану, розробки нових законодавчих актів та вдосконалення правових механізмів забезпечення виконання судових рішень у кризовий період; навчально-методичній роботі – при викладанні дисциплін, таких як «Виконавче провадження», «Організація судових і правоохоронних органів України», «Цивільний процес», «Кримінальний процес», «Адміністративне право», «Адвокатура України», деякі положення дисертації можна використати в окремих тематичних модулях кримінального права (кваліфікація окремих видів правопорушень), трудового права (дисциплінарна відповідальність), для підготовки підручників, навчальних посібників та навчально-методичних матеріалів, а також для підготовки фахівців у галузі діяльності правозахисної та правоохоронної діяльності; практичній роботі правоохоронних органів та органів державної влади – розроблення програм підвищення правової

обізнаності серед населення та бізнес-структур щодо потенційних ризиків та наслідків порушення умов виконання судових рішень у період воєнного стану, вдосконалення практики судових органів, органів державної виконавчої служби, приватних виконавців та державних органів у реалізації примусового виконання рішень у кризовий період; в судовій практиці – надання практичних рекомендацій щодо забезпечення ефективності примусового виконання рішень суду в умовах воєнного стану, а також усунення існуючих проблем і виявлення слабких місць у правовому регулюванні.

Дискусійні положення дослідження можуть стати основою для подальших наукових розробок у сфері примусового виконання рішень суду під час надзвичайних ситуацій і для вдосконалення правових інструментів, необхідних для забезпечення справедливості та правопорядку в умовах воєнного стану.

Повнота викладу матеріалу у наукових публікаціях. Результати дисертаційного дослідження здобувача знайшли належне відображення у 8 наукових публікаціях, що свідчить про достатній рівень апробації основних положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Із зазначених праць 4 статті опубліковано у фахових виданнях України, а 4 - у вигляді тез доповідей на наукових конференціях.

Опубліковані матеріали повною мірою відображають зміст дисертаційного дослідження, логічно узгоджуються з його основними результатами й свідчать про системний характер проведеного наукового аналізу. Представлені тези доповідей демонструють зацікавленість наукової спільноти у висвітленій проблематиці та підтверджують наявність міждисциплінарного потенціалу теми дослідження.

Таким чином, публікаційна активність здобувача забезпечує належний рівень наукової комунікації, підтверджує достовірність отриманих результатів і підсилює практичну цінність сформульованих у дисертації висновків та рекомендацій.

Оформлення дисертації. Дисертація Сіренка С. В. написана державною мовою, відповідає вимогам наукового стилю, характеризується чіткістю

викладення, логічністю структури та послідовністю аргументації. Мова наукової праці точна, лаконічна, стилістично витримана, без зайвої емоційності. Робота оформлена відповідно до чинних нормативних вимог, встановлених для дисертаційних досліджень на здобуття ступеня доктора філософії.

У структурному відношенні дисертація охоплює всі необхідні компоненти: анотацію, вступ, три розділи, що містять дев'ять підрозділів, висновки, список використаних джерел, додатки. Загальний обсяг дисертації становить – 231 сторінку, основний зміст роботи викладено на 187 сторінках. Список використаних джерел містить 206 найменувань і викладений на 25 сторінках.

Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації. Надаючи загальну позитивну оцінку дисертаційному дослідженню Сіренка Сергія Володимировича, варто відзначити високий науковий рівень виконаної роботи. Водночас окремі положення викликають зауваження або потребують додаткової аргументації й мають бути розглянуті в дискусії під час захисту дисертації, а саме:

1. У вступі в рубриці «Наукова новизна одержаних результатів» (С. 27 дисертації) наукові положення, що становлять наукову новизну, визначені як, зокрема, *«уперше: визначено специфіку правового статусу виконавців (державних і приватних), яка трансформується під впливом обмежень, запроваджених воєнним станом, з урахуванням функцій щодо забезпечення національної безпеки»*. Проте, зі змісту дисертації залишається не визначеним особливості правового статусу державних та приватних виконавців щодо бронювання та/або відстрочки від мобілізації, зі змісту розділів 2 та 3 не вбачається такого розмежування, а на С. 99 йдеться про підтримку позиції щодо урівняння повноважень державних і приватних виконавців, проте не надається оцінка різниці їх правового статусу.

2. В роботі дисертант досліджує досвід Німеччини (С. 47), Франції (С. 48), Польщі, Литви (С. 49), Великої Британії та США (С. 50-51), тощо. До цих питань автор повертається на сторінках 96-98 дослідження, в розділі 3 роботи. Проте, дані країни не мали практики реалізації судових рішень в умовах воєнного стану

в сучасний період своєї історії і варто акцентувати увагу на цінності зарубіжного досвіду щодо досліджуваного об'єкта вивчення саме в межах поставленої мети дослідження задля органічного зв'язку отриманих результатів.

3. Аналізуючи норми процесуального законодавства, що прямо та опосередковано спрямовані на процеси забезпечення виконання судових рішень, в тому числі й примусово, автор визначає низку нормативно-правових актів, таких як ЦПК, ГПК (підрозділ 1.2 дисертації), посилається на норми адміністративного судочинства та КУпАП (в частині адміністративного процесу). Під час публічного захисту варто уточнити, які саме правові норми складають правову основу функціонування органів примусового виконання рішень суду у вказаних нормативно-правових актах, в тому числі стосовно адміністративного процесу. Окрім того, дискусійним залишається питання, чи не доцільніше регулювати такі відносини у межах спеціального законодавства.

4. Автор підтримує наукову дискусію та пропозицію створити окремий підрозділ або ввести посаду профільного заступника міністра, відповідального за розвиток приватного виконання. Оцінюючи критично таке бачення, зазначимо, що автор не надає конкретних пропозицій в ст. ст. 34, 35, 39 Закону України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» для повного розуміння запропонованих новацій.

5. Автором проведено ґрунтовний аналіз вітчизняної практики щодо оскарження рішень, дій або бездіяльності органів і осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень (підрозділ 2.4 дисертації, сторінки 137-142), проте практику ЄСПЛ в частині права на виконання рішення як частина права на справедливий суд наводить фрагментовано, дотично й зосереджується на практиці ЄСПЛ в розділі 3 щодо підвищення ефективності примусового виконання рішень суду. Вважаю, що аналіз практики ЄСПЛ в зазначеній сфері був би суттєвим для перейняття позитивного досвіду.

Вказані зауваження не знижують високої наукової якості дисертаційного дослідження та можуть бути враховані автором у подальших наукових розвідках.

Відсутність порушень академічної доброчесності. Під час ознайомлення з текстом дисертації Сіренка С. В. встановлено, що дослідження виконано з дотриманням усіх вимог академічної доброчесності. Дисертант коректно використовує джерела інформації. У роботі відсутні випадки некоректного запозичення чужих ідей, наукових результатів або текстів без належного цитування.

Загальна оцінка кваліфікаційної наукової праці. Дисертація Сіренка Сергія Володимировича є завершеною, кваліфікаційною науковою працею, виконаною особисто здобувачем, що характеризується внутрішньою логічною цілісністю, послідовністю викладення матеріалу та високим рівнем наукової аргументації. Робота містить сформульовані автором нові, раніше не захищені наукові положення, а також теоретично обґрунтовані висновки і пропозиції, які мають важливе значення для науки цивільного та господарського права.

У дисертаційному дослідженні здобувачем комплексно проаналізовано особливості регулювання примусового виконання рішень суду під час воєнного стану. Здійснено теоретико-прикладний аналіз особливостей правового регулювання та організації діяльності органів примусового виконання рішень суду в умовах воєнного стану на підставі аналізу наявних наукових та нормативних джерел в контексті правової реформи та євроінтеграції, а також у розробленню науково обґрунтовані пропозиції щодо удосконалення відповідної нормативної бази, підвищення ефективності примусового виконання та забезпечення балансу між публічними і приватними інтересами.

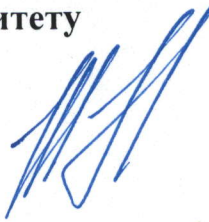
Отримані в дисертації результати мають теоретичну новизну та практичну значущість, а також сприяють поглибленню наукових уявлень про особливості регулювання примусового виконання рішень суду під час воєнного стану.

Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам. Дисертаційна робота Сіренка Сергія Володимировича на тему: «Особливості регулювання примусового виконання рішень суду під час воєнного стану» відповідає вимогам, передбаченим Порядком присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу

вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 (в редакції 01.01.2024 р.), а її автор – **Сіренко Сергій Володимирович** заслуговує на присудження за результатами публічного захисту ступеня доктора філософії у галузі знань 08 Право за спеціальністю 081 «Право».

Офіційний опонент:

**завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін
Дніпровського державного університету
внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, доцент**

Кристина РЕЗВОРОВИЧ

Підпис д.ю.н, доцента Резворович К. Р.

«ЗАСВІДЧУЮ»

**Проректор Дніпровського державного
університету внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, професор,
Заслужений діяч науки і техніки
України, полковник поліції**

Олександр ЮНІН